

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩІЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»**

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА
(повна назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Р. Б. Папірник

бересня 2019 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економіка підприємства

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність

072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійна програма

«Фінанси і кредит»

(назва освітньої програми)

освітній ступінь

бакалавр

(назва освітнього ступеня)

форма навчання

денна

(денна, заочна, вечірня)

розробник

Фісуненко Павло Анатолійович

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма вивчення навчальної дисципліни «Економіка підприємства» складена відповідно до освітньої програми підготовки бакалаврів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Має статус нормативної компоненти циклу професійної підготовки.

Економіка підприємства як конкретна галузь економічної науки та навчальна дисципліна базується на пізнанні та використанні економічних законів і закономірностей функціонування і розвитку суспільного виробництва. А виявлення, пошук конкретних форм прояву цих законів і закономірностей функціонування і розвитку підприємства в ринкових умовах та організаційно-економічних відносин в сфері його виробничо-господарської діяльності є предметом дисципліни «Економіка підприємства».

Економіка підприємства вивчає методи і способи раціонального поєднання і ефективного використання всіх елементів виробничого процесу на рівні підприємства.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			V	VI
Всього годин за навчальним планом, з них:	195	6,5	60	135
Аудиторні заняття, у т.ч:	74		30	44
лекції	52		30	22
лабораторні роботи				
практичні заняття	22			22
Самостійна робота, у т.ч:	121		30	91
підготовка до аудиторних занять	26		10	16
підготовка до контрольних заходів	30		10	20
виконання курсової роботи				
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	35		10	25
підготовка до екзамену	30	1		30
Форма підсумкового контролю			Залік	Екзамен

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – надання знань з основних розділів прикладної економіки, організації та результативності господарювання на рівні первинної ланки суспільного виробництва.

Завдання дисципліни: вивчення теорії та засвоєння практичних навичок управління підприємством у конкурентному середовищі, формування вмінь ефективного використання ресурсного і виробничо-господарського потенціалу, забезпечення розширеного самовідтворення на основі інвестиційно-інноваційних моделей розвитку.

Пререквізити дисципліни: «Економічна теорія», «Національна економіка», «Мікроекономіка», «Статистика», «Організація виробництва», «Бухгалтерський облік».

Постреквізити дисципліни: «Фінансова діяльність суб'єктів господарювання», «Економіка праці і соціально-трудові відносини», «Фінанси підприємств», «Ціноутворення в будівництві», «Нормування праці в будівництві», «Інвестування», «Оподаткування підприємств», «Управління активами підприємства».

Компетентності:

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами.
- ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК3. Вміння управляти часом;
- ЗК7. Здатність отримувати сучасні знання з фаху та суміжних сфер.
- ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК9. Здатність до самоаналізу.
- ЗК11. Вміння співпрацювати з представниками інших галузей знань.
- СК1. Розуміння концептуальних основ економічної теорії на макро- та мікрорівні, загальної теорії фінансів.
- СК7. Вміння складати та здатність аналізувати фінансову звітність.
- СК8. Вміння застосовувати функцію контролю у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- СК11. Здатність до постійного підвищення професійної підготовки.

Заплановані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

- РН1. Знати закони соціально-економічного розвитку, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки між процесами та елементами різних рівнів соціально-економічних систем;

- РН18. Проявляти креативність та критичне мислення в професійній діяльності;
  - РН19. Мати навички самостійної роботи та відкритість до нових професійних знань.
- Методи навчання:** практичний, наочний, словесний.
Форми навчання: індивідуальні, групові, аудиторні, позааудиторні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
V семестр					
Змістовий модуль 1. Основи функціонування і ресурсне забезпечення діяльності підприємства					
Підприємство як суб'єкт та об'єкт ринкових відносин	6	4			2
Підприємство і підприємництво	6	2			4
Інвестиції та інновації на підприємстві	4	2			2
Оцінка економічної ефективності інвестицій	4	2			2
Управління підприємством	4	2			2
Виробнича програма підприємства	4	2			2
Фінансова діяльність і фінансування підприємства	6	2			4
Прогнозування і планування виробничої діяльності підприємства	4	2			2
Капітал і виробничі фонди. Лізинг	6	4			2
Нематеріальні ресурси і активи	4	2			2
Оборотні кошти	6	2			4
Персонал, продуктивність та оплата праці	6	4			2
Разом за змістовим модулем 1	60	30			30
VI семестр					
Змістовий модуль 2. Результати діяльності і розвиток підприємства					
Витрати виробництва і собівартість продукції	16	4	4		8
Дохід і прибуток підприємства	16	4	4		8
Ціна і ціноутворення на продукцію підприємства	14	2	2		10
Ефективність і конкурентоспроможність підприємства	16	4	4		8
Економічна безпека підприємства	15	4	4		7
Реструктуризація і санація підприємства	14	2	2		10
Банкрутство і ліквідація підприємств	14	2	2		10
Разом за змістовим модулем 2	105	22	22		61
Підготовка до екзамену	30				30
Усього годин	195	52	22		121

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема заняття	Кількість годин
1,2	Підприємство як суб'єкт та об'єкт ринкових відносин	4
3	Підприємство і підприємництво	2
4	Інвестиції та інновації на підприємстві	2
5	Оцінка економічної ефективності інвестицій	2

6	Управління підприємством	2
7	Виробнича програма підприємства	2
8	Фінансова діяльність і фінансування підприємства	2
9	Прогнозування і планування виробничої діяльності підприємства	2
10,11	Капітал і виробничі фонди. Лізинг	4
12	Нематеріальні ресурси і активи	2
13	Оборотні кошти	2
14,15	Персонал, продуктивність та оплата праці	4
16,17	Витрати виробництва і собівартість продукції	4
18,19	Дохід і прибуток підприємства	4
20	Ціна і ціноутворення на продукцію підприємства	2
21,22	Ефективність і конкурентоспроможність підприємства	4
23,24	Економічна безпека підприємства	4
25	Реструктуризація і санація підприємства.	2
26	Банкрутство і ліквідація підприємств	2
	Всього	52

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема заняття	Кількість годин
1	Виробнича програма підприємства	2
2	Капітал і виробничі фонди. Лізинг	2
3	Оборотні кошти	2
4	Персонал, продуктивність та оплата праці	2
5	Витрати виробництва і собівартість продукції	2
6	Дохід і прибуток підприємства	2
7	Ціна і ціноутворення на продукцію підприємства	2
8	Ефективність і конкурентоспроможність підприємства	2
9	Економічна безпека підприємства	2
10	Реструктуризація і санація підприємства.	2
11	Банкрутство і ліквідація підприємств	2
	Всього	22

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Навчальним планом лабораторні заняття не передбачені.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	26
2	Підготовка до контрольних заходів	30
3	Виконання курсової роботи проведення розрахунків підготовка до захисту	
4	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях: - Види та порядок застосування господарських санкцій у підприємницькій діяльності; - Економічний ефект та ефективність нововведень; - Проблеми та пріоритетні напрямки інноваційної діяльності в	35 1 2 1

	Україні;	
	- Сутність і розвиток корпоративного управління в Україні;	1
	- Оптимізація виробничої програми підприємства;	2
	- Визначення балансу виробничої потужності підприємства;	1
	- Роль емісії акцій і облігацій в мобілізації додаткового капіталу;	1
	- Зміст і організація розробки поточних планів;	2
	- Взаєморозрахунки і обов'язки учасників лізингу;	2
	- Оцінка нематеріальних ресурсів і активів;	1
	- Напрямки підвищення ефективності використання оборотних коштів підприємства;	2
	- Фактори і резерви росту продуктивності праці на підприємстві;	2
	- Безтарифні системи оплати праці на підприємстві;	2
	- Загальногосподарські (адміністративні) витрати підприємства, їх склад і порядок визначення;	2
	- Розподіл чистого прибутку підприємства;	2
	- Політика ціноутворення на підприємстві;	2
	- Характеристика резервів росту ефективності виробництва;	2
	- Основні підходи до визначення сутності конкурентоспроможності підприємства;	1
	- Загальний план підвищення економічної безпеки підприємства	2
	- Санация (фінансове оздоровлення) суб'єктів господарювання;	2
	- Основні суднові процедури, застосовувані до боржника.	2
5	Підготовка до екзамену	30
	Усього годин	121

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінювання знань студентів з дисципліни «Економіка підприємства» здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється під час проведення занять. Основними методами поточного контролю є усне опитування та практична перевірка.

Підсумковий контроль здійснюється на екзамені методом усного опитування.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ

V семестр

Схема нарахування балів за змістовим модулем 1

Максимальна оцінка за змістовий модуль 1 – 100 балів.

Оцінка поточного контролю за змістовим модулем 1 складається з:

– присутності студента на лекціях (максимальна кількість – 30 балів. 1 лекція – 2 бали);

– конспектування розділів програми за умови опрацювання розділів, які не викладаються на лекціях – 30 балів: надання повного розгорнутого конспекту – 25-30 балів; якщо у конспекті розкрито сутність питання, але допущені непринципові помилки, відсутня необхідна деталізація, студент одержує 20-24 балів; якщо у конспекті розкрито сутність питання, але допущені неправильні тлумачення, студент одержує 15-19 балів; студент не

повністю розкрив сутність питання, у відповіді допущені грубі помилки – 10-14 балів; якщо у конспекті містяться принципові помилки, або повністю відсутня інформація – 0-9 балів;

– підготовки словника термінів за розглянутими темами – 40 балів: надання повного словника термінів – 35-40 балів; якщо у словнику термінів відсутня необхідна деталізація, студент одержує 30-34 балів; якщо у словнику термінів допущені неправильні чи застарілі тлумачення, студент одержує 20-29 балів; студент не повністю розкрив сутність поняття, у відповіді допущені грубі помилки – 10-19 балів; якщо у словнику термінів містяться принципові помилки, або повністю відсутня інформація – 0-9 балів.

Підсумкова оцінка з дисципліни в V семестрі визначається як сума отриманих балів за кожною складовоюю змістового модуля 1.

VI семестр

Схема нарахування балів за змістовим модулем 2

Максимальна оцінка за змістовий модуль 2 – 100 балів.

Оцінка поточного контролю за змістовим модулем 2 складається з:

– присутності студента на лекціях (максимальна кількість – 22 бали. 1 лекція – 2 бали);

– присутності та роботи студента на практичних заняттях (максимальна кількість – 22 бали. Присутність на практичному занятті – 1 бал, робота на практичному занятті – 1 бал);

– конспектування розділів програми за умови опрацювання розділів, які не викладаються на лекціях – 16 балів: надання повного розгорнутого конспекту – 16 балів; якщо у конспекті розкрито сутність питання, але допущені непрincipovі помилки, відсутня необхідна деталізація, студент одержує 10-15 балів; якщо у конспекті розкрито сутність питання, але допущені неправильні тлумачення, студент одержує 5-9 балів; студент не повністю розкрив сутність питання, у відповіді допущені грубі помилки або повністю відсутня інформація – 0-4 бали;

– підготовки словника термінів за розглянутими темами – 20 балів: надання повного словника термінів – 20 балів; якщо у словнику термінів відсутня необхідна деталізація, студент одержує 15-19 балів; якщо у словнику термінів допущені неправильні чи застарілі тлумачення, студент одержує 10-14 балів; студент не повністю розкрив сутність поняття, у відповіді допущені грубі помилки – 5-9 балів; якщо у словнику термінів містяться принципові помилки, або повністю відсутня інформація – 0-4 бали;

– розв’язання практичних завдань (задач) (максимальна кількість 20 балів):

– за повне розв’язання всіх завдань, опис результатів розрахунків, формуловання висновків, графічне оформлення, студент одержує 20 балів;

– під час розв’язання задач допущені незначні арифметичні помилки в розрахунках, недостатньо описані результати розрахунків, не повністю сформульовані висновки та графічне оформлення, відсутня необхідна деталізація, студент одержує 15-19 балів;

– під час розв’язання задач допущені наявні помітні арифметичні помилки, не повністю описані результати розрахунків, сформульовані висновки та графічне оформлення, студент одержує 10-14 балів;

– під час розв’язання задач допущені грубі арифметичні помилки у розрахунках, не описані результати розрахунків, не сформульовані висновки та не наведено графічне оформлення, студент одержує 5-9 балів;

– під час розв’язання задач допущені принципові арифметичні помилки або повністю відсутня відповідь, виконано не свій варіант, студент одержує 0-4 бали.

Схема нарахування балів на екзамені

Максимальна оцінка за екзамен – 100 балів. Екзамен складається з трьох рівноважних питань теоретичного курсу та однієї задачі.

Максимальна кількість балів за кожне теоретичне питання – 20 балів:

– за повну відповідь, що містить взаємозв'язок основних понять та визначень і характеризується логічним та чітким викладенням матеріалу, студент одержує 20 балів;

– якщо у відповіді розкрита сутність питання, але допущені не принципові помилки, відсутня необхідна деталізація, студент одержує 16-19 балів;

– якщо у відповіді розкрита сутність питання, але допущені неправильні тлумачення, студент одержує 11-15 балів;

– студент не повністю розкрив сутність питання, у відповіді допущені грубі помилки – 6-10 балів;

– якщо у відповіді студента містяться принципові помилки, або повністю відсутня відповідь – 0-5 балів.

Максимальна кількість балів за задачу – 40 балів:

– за повне розв'язання всіх завдань, опис результатів розрахунків, формулювання висновків, графічне оформлення, студент одержує 40 балів;

– під час розв'язання задач допущені незначні арифметичні помилки в розрахунках, недостатньо описані результати розрахунків, не повністю сформульовані висновки та графічне оформлення, відсутня необхідна деталізація, студент одержує 35-39 балів;

– під час розв'язання задач допущені помітні арифметичні помилки, не повністю описані результати розрахунків, сформульовані висновки та графічне оформлення, студент одержує 30-34 бали;

– під час розв'язання задач допущені грубі арифметичні помилки у розрахунках, не описані результати розрахунків, не сформульовані висновки та не наведено графічне оформлення, студент одержує 15-29 балів;

– під час розв'язання задач допущені принципові арифметичні помилки або повністю відсутня відповідь, студент одержує 0-14 балів.

Підсумкова оцінка з дисципліни в VI семестрі визначається як середньоарифметична за змістовим модулем 2 та оцінки за екзамен.

Порядок зарахування пропущених занять. Пропущені лекції та практичні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує викладачеві згідно з графіком консультацій у формі усного опитування (якщо пропущена лекція) та виконання індивідуального розрахункового завдання (якщо пропущене практичне заняття).

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підруч. Київ : Кондор-Видавництво, 2016. 378 с.
2. Гринчуцький В.І., Карапетян Е.Т., Погріщук Б.В. Економіка підприємства : навч. посіб. Київ : Центр учебової літератури, 2012. 304 с.
3. Верхоглядова Н.І., Левчинський Д.Л., Герасимова О.Л., Щеглова О.Ю. Економіка і основи підприємництва в будівництві : навч. посіб. Дніпро : Герда, 2017. 428 с.
4. Балацький Є.О., Дутченко О.М., Шамота Г.М. та ін. Економіка підприємства : навч. посіб. Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2014. 154 с.
5. Економіка підприємства : підручник / за ред. Л.Г. Мельника. Суми : Університетська книга, 2012. 864 с.
6. Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економіка підприємства : навч. посіб. Вид. 2-ге. Київ : Центр учебової літератури, 2010. 488 с.
7. Маслак О.І., Воробйова Л.Д. Економіка промислового підприємства. Київ : Центр учебової літератури, 2011. 172 с.
8. Іванілов О.С. Економіка підприємства : підручник. Київ : Центр учебової літератури, 2011. 728 с.

Допоміжна

1. Балабанова Л.В. Сардак О.В. Управління персоналом : підруч. Київ : ЦУЛ, 2011. 468 с.
2. Бердар М.М. Фінанси підприємств : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2010. 352 с.
3. Бородин М.А., Кирнос О.И., Галич Е.Г. Экономика строительного производства : навч. посіб. Днепропетровск: ФЛП Дробязко, 2015. 136 с.
4. Бутенко Н.В. Маркетинг : підруч. Київ : Атіка, 2008. 300 с.
5. Воротіна Л.І. Воротін В.Є., Чайковська В.П. Бізнес-планування: методологія, методика, механізм : навч. посіб. Київ : Вид-во Європ. ун-ту, 2010. 223 с.
6. Григор Н.М., Крехівський О.В., Ніколаєнко Н.Л., Мельник Т.В., Байдаченко Т.Г., Чернопашенко М.Н. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості. Київ : ДП «Держ. інст. компл. техніко-економ. Досліджень». 2012. 624 с.
7. Н.І.Верхоглядова та ін. Економіка праці і соціально-трудові відносини : навч. посіб. Київ : ДКС центр, 2012. 444 с.
8. Економіка та організація виробництва : підруч. / за ред. В.Г.Герасимчука, А.Е.Розенплентера. Київ : Знання, 2007. 678 с.
9. Петрович И.М., Прокопшин-Рашкевич Л.М. Економіка та фінанси підприємства: підруч. Львів, 2014. 408 с.
10. Економічний аналіз : навч. посіб. / М.А.Болюх, В.З.Бурчевський, М.І.Горбаток та ін.; за ред. акад. НАНУ, проф. М.Г.Чумаченка. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ : КНЕУ, 2003. 556 с.
11. Залуцький І.Р. Цимбалюк В.М., Шевченко С.Г. Планування і діагностика діяльності підприємств: навч. посіб. Львів : Новий Світ-2000, 2009. 320 с.
12. Іванова В.В. Планування і контроль на підприємстві : навч. посіб. Суми : «Університетська книга», 2011. 444 с.
13. Іванюта П.В., Лугівська О.П. Управління ресурсами та витратами : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2011. 320 с.
14. Ілляшенко С.М. Інноваційний менеджмент : підруч. Суми: ВТД – Університетська книга, 2010. 334 с.
15. Костицко Р.О. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Харків : Фактор, 2007. 784 с.
16. Економічний аналіз : підруч. / Мошенський С.З., Олійник О.В. ; за ред. Ф.Ф. Бутинця. Вид. 2-ге, доп. і перероб. Житомир : ПП «Рута», 2017. 704 с.
17. Непочатенко О. О. Фінанси підприємств : навч. посіб. Київ : Центр учебової літератури, 2011. 328 с.
18. Лупак Р. Л., Васильців Т. Г. Конкурентоспроможність підприємства : навч. посіб. Львів : Видавництво ЛКА, 2016. 484 с.
19. Панасюк В. М. Витрати виробництва: управлінський аспект. Тернопіль : Астон, 2015. 288 с.
20. Швиданенко Г.О. Сучасна технологія діагностики фінансово-економічної діяльності підприємства. Київ : КНЕУ, 2012. 191 с.
21. Щербина В. С. Господарське право : підруч. Вид. 4-те, переробл. і допов. Київ : Юрінком Інтер, 2009. 640 с.

12. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
2. Податковий кодекс України (Відомості Верховної Ради України (ВВР) від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
3. Цивільний кодекс України від 16.01.2003. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 №996-XIV. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
5. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності : Наказ Мінфіну від 07.02.2013 № 73. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
6. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку №16 «Витрати». URL: <http://proaudit.com.ua/buh/standart/p-s-bo-16-vitrati.html>
7. Про оплату праці : Закон України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/108/95-vp>
8. Про колективні договори і угоди : Закон України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3356-12>
9. Кодекс законів про працю України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
10. Про інноваційну діяльність : Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15>
11. Про фінансовий лізинг : Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/723/97-vp>
12. Про стандартизацію : Закон України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1315-18>
13. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом : Закон України. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v_606600-13
14. Кодекс України з процедур банкрутства. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19>
15. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності : Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1160-15>
16. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі : Закон України від 15 грудня 1999 р. №3687-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12>
17. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23 грудня 1993 р. №3792-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>
18. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг : Закон України від 23 грудня 1993 р. № 3771-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12>
19. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи» : затв. наказом М-ва фінансів України від 18 жовтня 1999 р. №242. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99>

Розробник

(підпис)

(П. А. Фісуненко)

Гарант освітньої програми

(підпис)

(Г. В. Ползікова)

Силабус затверджено на засіданні кафедри
економіки та підприємництва, протокол від «12» вересня 2019 року № 2